

[Knud Thomsen.]

ærede ordfører sige, at jeg synes, at vi her i huset og i dets nabohuse kan yde meget store bidrag ved i forbindelse med enhver institution, det være sig en gammel eller en ny, at undersøge koldblodigt, om den ikke kan flyttes bort fra København. Jeg kan ikke se rettere, end at vi bør have flere og flere af institutionerne bort fra København.

Det er altså efter min mening de veje, staten bør gå for at hjælpe til at tilvejebringe en bedre erhvervslokalisering. De samme synspunkter gør os til en vis grad sympatisk stemt over for § 4, nr. 3 og 4, hvor der er tale om at tilvejebringe mulighed for at yde råd og bistand ved erhvervsvirksomheders valg mellem placeringsmuligheder og om formidling af kontakter. Derimod finder vi, at det absolut ikke er en statsopgave at deltage i de undersøgelser, som samme § 4, nr. 1 og 2, nævner. Her omtales nemlig forarbejder og rationaliseringsundersøgelser i bestående enkeltvirksomheder eller brancher på disses opfordring.

De opgaver for rådet, der omtales i § 3, har i højere grad vor opmærksomhed, fordi de, i alt fald som jeg læser paragraffen, synes at tilsigte landsplanlægningsmæssige eller egnsudviklingsmæssige formål mere end det at hjælpe enkelte brancher eller virksomheder.

Kapitel IV er det afsnit af loven, der klarest befatter sig med den egentlige egnsudvikling. Der foreslås her ydelse af statslån til kommuner til opførelse af erhvervsejendomme til salg eller udleje og statslån til kommunal erhvervelse af industriarealer. Vi finder ikke, at det er nogen heldig tanke. Det siges klart i fremsættelsen, at bygningerne ikke må opføres på en sådan måde, at de kun kan anvendes på en ganske konkret produktion; der skal være tale om almen anvendelse. Det er et problem, der plager enhver industrikyndig; i alt fald når det drejer sig om større industrier, må man ganske simpelt først konstruere det maskineri, man skal bruge, af den ene eller den anden art, og derefter bygge huset udenom, som det skal se ud efter det, det skal indeholde. Det bliver som en skræddersyet frakke, man ikke så godt kan tilpasse til en anden person. Den fordring, der stilles i fremsættelsen, vil altså på forhånd begrænse

sådanne erhvervsejendommers anvendelighed meget stærkt og i alt fald kun gøre dem anvendelige for industri i forholdsvis lille målestok. Nu har industri i lille målestok i allerhøjeste grad sin interesse — næsten al større industri er begyndt i lille målestok — men vi må gøre os klart, at med de nye markedsplaner kræver den lille industri for at kunne bestå en meget kraftig specialisering. Man kan ikke længere som i valutacentralens og varedirektoratets Danmark administrere en lille virksomhed, som samtidig breder sig ud over et nogenlunde stort vareområde; men hvis man skal specialisere sig meget stærkt, bliver der også tale om specielle krav til lokaler, og der kan da komme vanskeligheder i denne henseende.

Så frygter vi, at der vil opstå uheldig konkurrence mellem kommunerne om med statslån at bygge sådanne erhvervsejendomme. Jeg indrømmer dog, at der til en vis grad er lagt loft herover, da tabet ved salg jo skal deles mellem stat og kommune, og da lejevilkårene skal godkendes. Vi synes ikke rigtig om tanken. Vi ser af fremsættelsen, at adgangen for kommunerne til bygning af sådanne erhvervsejendomme er begrænset til tilfælde, hvor der ydes statslån, og spørgsmålet om, hvorvidt kommuner i øvrigt vil være berettigede til at gå ind i en investering af denne art, må afgøres efter den til enhver tid gældende lovgivning i øvrigt. Jeg kan vel heraf slutte, at kommunerne heller ikke i dag kan kautionere eller give lån til private, som har statsstøtte til deres fabrikation. Det er kun et spørgsmål, jeg gerne vil stille.

Mere sympatisk stemt er vi over for tanken om at lade kommunerne erhverve industriarealer. Vi skal også her passe meget på, at der ikke investeres i industriarealer, fordi der er eller har været eller frygtes arbejdsløshed. En boligpolitik, der medførte større mulighed end den faktisk eksisterende for flytning fra den ene egn af landet til den anden, ville vel også være en velegnet vej her.

Nu ligger det sådan, at i et egnsudviklingsområde kan der faktisk være både gode tilpasningsmuligheder til landstrafiklinjer, havne o. s. v., og boligsituationen kan være tålelig, således at man ud fra et landsplanlægnings synspunkt i og for sig må